

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2009 m. liepos 13 d.

dėl RATP pensijų sistemos finansavimo reformos (pagalba C 42/07 (ex N 428/06)), kurią Prancūzija numato įgyvendinti bendrovėje RATP

(pranešta dokumentu Nr. C(2009) 5505)

(Tekstas autentiškas tik prancūzų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/945/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

pastaroji galėtų jas pakomentuoti ir gavo atsakymą 2008 m. balandžio 3 d. rašte.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprašiusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtų straipsnių ⁽¹⁾ nuostatas ir atsižvelgdama į šias pastabas,

kadangi:

(6) 2008 m. balandžio 23 d. Prancūzijos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad Prancūzijos Vyriausybė 2007 m. rudenį pradėjo valstybinių įmonių specialiųjų pensijų sistemų, ir visų pirma RATP darbuotojų pensijų sistemos, reformą.

(7) 2009 m. sausio 6 d. Komisija Prancūzijos valdžios institucijoms išsiuntė prašymą pateikti papildomos informacijos; į jį buvo atsakyta 2009 m. kovo 3 d. laišku.

1. PROCEDŪRA

2. PAGALBOS GAVĖJO APRAŠYMAS

(1) 2006 m. birželio 29 d. raštu Prancūzija Komisijai pranešė apie RATP pensijų sistemos finansavimo reformą. Daugiau informacijos Komisijai ji pateikė 2006 m. rugsėjo 29 d., 2006 m. gruodžio 15 d. ir 2007 m. balandžio 4 d. raštais.

(2) 2007 m. spalio 30 d. raštu Komisija pranešė Prancūzijai apie sprendimą dėl pagalbos, apie kurią pranešta, pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą).

(3) Sprendimas pradėti procedūrą 2008 m. sausio 15 d. paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽²⁾.

(4) Prancūzijos valdžios institucijos pastabas pateikė 2008 m. sausio 22 d. rašte.

(5) 2008 m. vasario 19 d. Komisija gavo vienos suinteresuotosios šalies pastabas. Ji persiuntė jas Prancūzijai, kad

(8) *Régie Autonome des Transports Parisiens* (toliau – RATP) – valstybinė Prancūzijos įmonė, priklausanti tik valstybei. Ji įsteigta 1948 m. kovo 21 d. Įstatymu Nr. 48–506 dėl keleivių vežimo Paryžiaus regione reorganizavimo ir koordinavimo ⁽³⁾, jos socialinis tikslas – „vežti keleivius visuomeniniu transportu jai patikėtais transporto tinklais ir maršrutais“ ⁽⁴⁾.

(9) Įstatymu nustatyta, kad RATP veikla apima tik visuomeninio transporto paslaugų teikimą Paryžiaus regione. 1948 m. kovo 21 d. Įstatymo Nr. 48–506 7 straipsnyje nustatyta, kad RATP įpareigota vežti Paryžiaus miesto ir Senos departamento visuomeninio transporto tinklais ir anksčiau įmonei *Compagnie du chemin de fer métropolitain* arba įmonei *Société des transports en commun de la région parisienne* patikėtais valdyti arba koncesijos pagrindais perleistas *Seine-et-Oise* ir *Seine-et-Marne* maršrutais. Tokia padėtis dar kartą patvirtinta minėtame 1959 m. sausio 7 d. potvarkyje Nr. 59–151.

⁽¹⁾ OL C 9, 2008 1 15, p. 13.

⁽²⁾ Žr. 1 išnašą.

⁽³⁾ 1948 m. kovo 26 d. ir balandžio 3 d. *Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys*.

⁽⁴⁾ Iš dalies pakeisto 1957 m. sausio 7 d. potvarkio Nr. 59–151 dėl keleivių vežimo Paryžiaus regione organizavimo (1959 m. sausio 10 d. *Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys*) 2 straipsnis, kuriuo iš dalies keičiamas minėtas 1948 m. įstatymas.

(10) Tačiau per patronuojamąsias įmones RATP paslaugas gali teikti ne tik *Ile-de-France* regione ⁽⁵⁾. RATP patronuojamosios įmonės, t. y. akcinės bendrovės, šiuo metu pasiskirsčiusios pagal į pagrindines sritis, kuriose dirba apie 2 050 asmenų, iš kurių 170 yra deleguoti patronuojančiosios įmonės:

— Transporto sritį valdo įmonė *RATP Développement SA*, kurios konsoliduota apyvarta 2005 m. buvo 57 mln. eurų, iš kurių 4,7 mln. eurų iš veiklos užsienyje ir 3,1 mln. Prancūzijos regionuose, išskyrus *Ile-de-France*.

— Inžinerijos sritį valdo įmonė *RATP International SA*, kurios konsoliduota apyvarta 2005 m. buvo 86 mln. eurų; 80 % jos veiklos vykdoma užsienyje, o likusi dalis – Prancūzijoje, daugiausia ne *Ile-de-France* regione.

— Infrastruktūros sritį daugiausia valdo patronuojančiosios įmonės, atsakingos už nekilnojamojo turto vystymą (*RATP* valdomuose sklypuose), metro esančių prekybos zonų administravimą ir ryšių paslaugų teikimą; 2005 m. jų konsoliduota apyvarta vien tik *Ile-de-France* regione buvo 33 mln. eurų.

(11) RATP grupėje dirba apie 46 050 darbuotojų, iš kurių 44 000 dirba kaip RATP statutiniai tarnautojai, o likę 2 050 asmenų dirba RATP patronuojamose įmonėse.

(12) Statutinių tarnautojų darbo sąlygos teisiškai nustatytos RATP darbuotojų nuostatuose ⁽⁶⁾. Tuo tarpu RATP patronuojamose įmonėse dirbančių 2 050 asmenų darbo

⁽⁵⁾ Tokia galimybė teisės aktais leidžiama, jei įvykdomos tokios sąlygos: Už *Ile-de-France* regiono ribų ir užsienyje *Régie autonome des transports parisiens* taip pat gali, laikydamosi tarpusavio konkurencijos taisyklių, per patronuojamąsias įmones tiesti, tvarkyti ir naudoti visuomeninio keleivinio transporto tinklus ir maršrutus. Jos patronuojamųjų įmonių statusas – akcinė bendrovė. Jos finansai tvarkomi savarankiškai, atsižvelgiant į grupės tikslus. Šios patronuojamosios įmonės negali gauti valstybės, *Syndicat des transports d'Ile-de-France* ir kitų vietos valdžios institucijų skiriamų subsidijų veiklai *Ile-de-France* regione vykdyti ir investicijoms į transportą.

⁽⁶⁾ RATP darbuotojų nuostatuose nustatyti darbuotojų klasifikavimo principai, taip pat nuostatos dėl tam tikrų situacijų, iš kurių svarbiausios:

- pasitraukimas iš tarnybos – nurodomos darbuotojui atsistatydinanti, jį atleidžianti ar atšaukianti iš pareigų taikytinos taisyklės,
- atostogos (kasmetinės atostogos, su šeima susijusios specialios atostogos ir kt.),
- paaukštinimo pareigose tvarka.

Prieš specialiosios pensijų sistemos reformą RATP darbuotojų nuostatų 51 straipsnyje taip pat buvo nustatytos išėjimo į pensiją sąlygos, paremtos nustatyta pensijų tvarka. 2008 m. liepos 1 d. ši tvarka panaikinta (2008 m. birželio 30 d. Nutarimu Nr. 2008–637).

sąlygos nustatytos kolektyvinėmis sutartimis, todėl RATP tarnautojų nuostatai jiems netaikomi.

3. VISUOMENINIO TRANSPORTO RINKOS *Ile-de-France* REGIONE APRAŠYMAS

(13) Šiuo metu visuomeninio transporto rinka *Ile-de-France* regione nėra atvira konkurencijai. Licencijos vežti keleivius vietinio susisiekimo maršrutais išduotos 1959 m. sausio 7 d. Nutarimu Nr. 59–157 dėl keleivių vežimo organizavimo *Ile-de-France* regione ⁽⁷⁾, kuriuo visuomeninio transporto rinka *Ile-de-France* padalinta tarp RATP ir daug mažų tuo metu *Ile-de-France* veikusių privačių įmonių rinkos senbuvų, nustatyta tvarka.

(14) *Ile-de-France* regione be RATP visuomeninio transporto paslaugas teikia apie šimtą įmonių. Šios įmonės, tai SNCF, taip pat privatūs OPTILE asociacijai priklausantys vežėjai (apie 95 įmonės, iš kurių 3 yra didžiausi vežėjai autobusais: *Veolia Transport*, *Keolis* ir *Transdev*).

(15) 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelio ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančiu Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 ⁽⁸⁾ (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1370/2007) numatyta palaiapsniui atverti visuomeninio transporto rinką. Remiantis šio reglamento 12 straipsniu, jis įsigalios 2009 m. gruodžio 3 d.

4. PAGAL SPECIALIAJĄ RATP TARNAUTOJŲ PENSIJŲ SISTEMĄ PRIEŠ REFORMĄ, APIE KURIĄ PRANEŠTA, IR PO JOS MOKAMOS IŠMOKOS

(16) RATP pensijų sistema nustatyta minėto 1948 m. kovo 21 d. Įstatymo Nr. 48–506 31 straipsnyje, o papildyta 1959 m. rugsėjo 23 d. Nutarimu Nr. 59–1091 dėl RATP įstatų ⁽⁹⁾.

(17) RATP tarnautojų pensijų sistema – speciali sistema, kaip tai apibrėžta Socialinės apsaugos kodekso L. 711–1 ir R. 711–1 straipsniuose, kuri, palyginti su pagal bendrąją teisę veikiančiomis pensijų sistemomis, turi tik jai būdingų privalumų. Ši reguliavimo tvarka administraciniu būdu nustatyta valstybės. Be to, teisės aktų nuostatose numatyta, kaip keisis parametrai, įmokos ir išmokos.

⁽⁷⁾ 1959 m. sausio 10 d. *Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys*.

⁽⁸⁾ OL L 315, 2007 12 3, p. 1.

⁽⁹⁾ 1959 m. rugsėjo 24 d. *Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys*.

- (18) Iki 2008 m. sausio 15 d. pagrindiniai specialiosios RATP tarnautojų pensijų sistemos ypatumai, palyginti su pagal bendrąją teisę veikiančiomis pensijų sistemomis, buvo susiję su teisių į pensiją ir pensijos dydžio skaičiavimo tvarka.
- (19) Šiuo atžvilgiu pagal bendrąją teisę veikiančiose pensijų sistemose nustatyta, kad pensijos suma apskaičiuojama pagal visos arba dalies karjeros vidutinį atlyginimą. Ši suma priklauso ir nuo socialinio draudimo trukmės arba asmens amžiaus, taip pat nuo tarifo padidinimo arba sumažinimo, jei pagal šiuos du kriterijus nustatytos vertės nepasiekto arba viršyto. Todėl pagal bendrąją teisę veikiančioje pensijų sistemoje pensija apskaičiuojama remiantis vidutiniu per 25 geriausias karjeros metus gautu atlyginimu, įskaitant premijas, tačiau neviršijant didžiausio metinio darbo užmokesčio dydžio; jei patvirtinama, kad apdraustojo draudimo stažas ne mažesnis kaip 40 metų, šiam atlyginimui taikomas 50 % dydis (visas tarifas).
- (20) O RATP pensijų sistemoje nustatyta, kad statistiniai darbuotojai turi teisę už kiekvienus draudimo metus gauti bazinio 2 % atlyginimo be priedų, gauto per šešerius paskutinius darbo mėnesius, tačiau ne daugiau kaip už 37,5 išdirbtus metus. Todėl RATP darbuotojas po 37,5 darbo metų gaudavo 75 % paskutinės algos be priedų dydžio pensiją, t. y. daugmaž 64,5 % paskutinės algos su priedais.
- (21) 2003 m. rugpjūčio 21 d. įstatymu⁽¹⁰⁾ įgyvendintos beveik visų pagrindinių Prancūzijos pensijų sistemų reformos principai 2008 m. sausio 15 d. Nutarimu 2008–48⁽¹¹⁾, 2008 m. birželio 30 d. Nutarimu 2008–637⁽¹²⁾ ir 2008 m. gruodžio 30 d. Nutarimu 2008–1514⁽¹³⁾ imti taikyti ir specialiajai RATP pensijų sistemai. Vienas šios reformos tikslų – specialiąsias pensijų sistemas suderinti su privataus sektoriaus ir valstybės tarnautojų bazinių pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų taisyklėmis. Specialiosios RATP pensijų sistemos įmokų trukmė, reikalaujama norint gauti visą pensijos dydį, visų pirma palaipsniui didinama, kad 2012 m. sudarytų 40 darbo metų, paskui ketvirčiais kiekvienų metų liepos 1 d. didinama, kol pasieks pagal bendrąją pensijų sistemą ir valstybės tarnautojų pensijų sistemą reikalaujamą trukmę, t. y. tokiu būdu 2012 m. bendrojoje pensijų sistemoje ir valstybės tarnautojų pensijų sistemoje taikoma trukmė – 41 metai – specialiojoje pensijų sistemoje turėtų būti pasiekta 2016 m.
- (10) 2003 m. rugpjūčio 21 d. Įstatymas Nr. 2003–775 dėl pensijų reformos.
- (11) 2008 m. sausio 15 d. Nutarimas Nr. 2008–48 dėl specialiosios *Régie autonome des transports parisiens* darbuotojų pensijų sistemos.
- (12) 2008 m. birželio 30 d. Nutarimas Nr. 2008–637 dėl *Régie autonome des transports parisiens* darbuotojų pensijų tvarkos.
- (13) 2008 m. gruodžio 30 d. Nutarimas Nr. 2008–1514 dėl kai kurių specialiųjų socialinio draudimo sistemų ir laikinųjų valstybės ir vietos savivaldos institucijų tarnautojų papildomo socialinio draudimo pensijų sistemos.
- 5. RATP TARNAUTOJŲ PENSIJŲ SISTEMOS FINANSAVIMAS PRIEŠ REFORMĄ, APIE KURIĄ PRANEŠTA, IR PO JOS**
- (22) RATP tarnautojų pensijų sistema – perskirstomoji pensijų sistema, pagal kurią dirbančių asmenų senatvės pensijos įmokos iš karto panaudojamos pensininkų pensijoms išmokėti⁽¹⁴⁾.
- (23) Iki 2005 m. gruodžio 31 d. RATP buvo teisiškai atsakinga už pagal specialiąją pensijų sistemą prisiimtus įsipareigojimus. Pagal minėto 1948 m. įstatymo 20 straipsnį RATP privalėjo užtikrinti finansinę jos specialiosios pensijų sistemos pusiausvyrą.
- (24) Specialiąją pensijų sistemą administravo RATP pensijų tarnyba, priklausanti RATP kaip juridiniam asmeniui. Ši tarnyba surinkdavo RATP dirbančių tarnautojų bei pačios RATP kaip darbdavio mokamas įmokas ir mokėdavo pensiją teisę ją gauti turintiems asmenims. Ši pensija įmoka (darbuotojo mokamas dydis 7,85 %, darbdavio – 15,34 %) buvo mažesnė už įmoką pagal bendrosios teisės sistemą (darbuotojo mokamas dydis 12 %, 18 %).
- (25) Kadangi demografinės dirbančių asmenų ir pensininkų pusiausvyros nebuvo, daugelį metų buvo fiksuojamas RATP pensijų sistemos, palyginti su bendrąja pensijų sistema turinčios tik jai būdingų privalumų, struktūrinis deficitas, o iki 2005 m. gruodžio 31 d. reglamentuotai buvo nustatytas pensijų įmokų dydis. Toks pasikartojantis RATP pensijų sistemos finansavimo trūkumas, remiantis minėto 1959 m. sausio 7 d. potvarkio 2 straipsniu ir 1959 m. sausio 7 d. nutarimu, buvo dengiamas iš valstybės lėšų.
- (26) 2006 m. birželio 29 d. Prancūzija pranešė apie RATP pensijų sistemos finansavimo reformą. Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, ši reforma įgyvendinama kaip dalis pastaruosius dešimt metų vykdomų *Ile-de-France* miesto transporto sistemos institucijų pokyčių ir kartu taip rengiamasi miesto transporto atvėrimui konkurencijai.
- (27) Reforma, apie kurią pranešta, vykdoma dviem etapais.
- (14) Perskirstomosios pensijų sistemos finansavimas paremtas stipriai skirtingų kartų solidarumo jausmu. Jos finansinė pusiausvyra priklauso nuo įmokų mokėtojų ir pensininkų skaičiaus santykio. Tai, kiek didėja pajamos ir dirbančių asmenų skaičius, yra pagrindiniai pokyčius lemiantys veiksniai.

5.1. RATP DARBUOTOJŲ PENSIJŲ FONDO ĮSTEIGIMAS
2006 M. SAUSIO 1 D.

- (28) 2005 m. gruodžio 26 d. Nutarimu Nr. 2005–1635⁽¹⁵⁾ nuo 2006 m. sausio 1 d. steigiamas RATP darbuotojų pensijų fondas (toliau – CRP-RATP).
- (29) CRP-RATP turi pagal privatinę teisę veikiančios, juridinio asmens statusą turinčios socialinio draudimo įstaigos statusą ir yra teisiškai bei finansiškai nepriklausoma nuo RATP. Remiantis Socialinio draudimo kodekso L711–1 straipsniu, CRP-RATP suteikti visi minėto kodekso L111–1 straipsnyje nurodyti įgaliojimai; jame pabrėžiama, kad socialinės apsaugos įstaiga veikia pagal nacionalinio solidarumo principą. Jai galioja visiems nepriklausomiems pensijų fondams taikomos Socialinės apsaugos kodekso taisyklės. Jų kontrolę atlieka kompetentingos, Vyriausybės komisijos narių atstovaujamos valstybės institucijos.
- (30) Sukūrus CRP-RATP, ji tapo vienintele teisiškai įgaliojanti pensijas statutiniams tarnautojams mokėti įstaiga; iki tol pensijas mokėjo RATP.
- (31) Šiuo tikslu nuo 2006 m. sausio 1 d. RATP įstaigai CRP-RATP moka nuo mokestinio įsipareigojimo atleidžiančio pobūdžio įmoką, kurios dydis atitinka apdraustųjų pagal specialiąją pensijų sistemą dirbančių asmenų įmokas ir RATP kaip darbdavio mokamą įmoką. Be to, nuo tos pačios datos įmokų dydis buvo pakeltas iki bendrojoje teisėje nustatyto dydžio⁽¹⁶⁾. Be šių socialinių pensijos įmokų CRP-RATP taip pat iš valstybės gauna lėšų pusiausvyrai išlaikyti. Iš šios pusiausvyrai išsaugoti skirtos įmokos finansuojamas dėl demografinių priežasčių susidaręs specialiosios pensijų sistemos deficitas ir specialios pagal šią pensijų sistemą skiriamos pensijos. 2006 ir 2007 m. valstybės suteiktos tokios pusiausvyrai išsaugoti skirtos subsidijos dydis buvo 390,11 ir 414 mln. eurų.

5.2. SPECIALIOSIOS RATP PENSIJŲ SISTEMOS PAGRINDINIŲ TEISIŲ Į PENSIJĄ FINANSINIS PRIJUNGIMAS PRIE PAGAL BENDRAJĄ TEISĘ VEIKIANČIŲ PENSIJŲ SISTEMŲ

- (32) Minėtame 2005 m. gruodžio 26 d. Nutarimo Nr. 2005–1635 18 straipsnyje CRP-RATP numatyta galimybė dalį RATP tarnautojų specialiosios pensijų sistemos

teisių į pensiją prijungti prie bendrosios teisės sistemų (CNAV⁽¹⁷⁾ ir ARGIC⁽¹⁸⁾/ARRCO⁽¹⁹⁾)⁽²⁰⁾, t. y. vertinant iš techninės pusės, su pensijomis susijusi CRP-RATP veikla pereitų į bendrosios teisės sistemas (toliau – priimančiosios sistemos).

- (33) Prijungiant dalį RATP tarnautojų specialiosios pensijų sistemos teisių į pensiją prie bendrosios teisės sistemų, siekiama pasinaudoti demografinė prasme daug platesniu skirtingų kartų ir profesijų asmenų solidarumo metodu ir, plačiąja prasme, išlaikyti būtiną pagal perskirstymo principą finansuojamų pensijų sistemų finansavimą.

Iki prijungimo įgytos pagrindinės teisės į pensiją

- (34) Pagal Socialinės apsaugos kodekso L222–6 straipsnį specialiąją pensijų sistemą ar kitokią pensijų sistemą prijungiant prie pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų, dalį pagal specialiąsias pensijų sistemas mokamų išmokų galima prijungti prie samdomiems darbuotojams pagal bendrąją sistemą teikiamų atitinkamų senatvės draudimo išmokų.
- (35) Pagal perskirstomojo pobūdžio pensijų sistemą, priimančiai sistemai perimant pagal kitą sistemą, o kartu ir pagal kitus kriterijus praityje įgytas teises pastarosios teisės apskaičiuojamos remiantis priimančiosios sistemos taisyklėmis, taip lyg apdraustieji asmenys (pensininkai, dirbantieji ir pasitraukę iš pensijų sistemos asmenys) visą laiką būtų dirbę pagal priimančiąją sistemą.

⁽¹⁷⁾ CNAV – Caisse Nationale d'Assurance Vieillesse (Nacionalinis senatvės draudimo fondas).

⁽¹⁸⁾ AGIRC – Association générale des institutions de retraite des cadres (Bendroji administracijos darbuotojų pensijų fondų asociacija).

⁽¹⁹⁾ ARRCO – Association pour le régime de retraite complémentaire des salariés (Papildomų pensijų sistemų asociacija).

⁽²⁰⁾ Finansinis prijungimas niekaip nekeičia specialiosios pensijų sistemos ir jos taisyklių. Juo siekiama su pensijomis susijusius įsipareigojimus pašalinti iš su šiuo žingsniu susijusių įmonių balansų. Skirtingai nuo sujungimo, prijungiant nėra jokio tiesioginio ryšio tarp pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų ir prijungiamos grupės įmonių, darbuotojų bei pensininkų. Naudojant prijungiamo sektoriaus įmones bei darbuotojus ir bendrosios teisės sistemas jungiančią „ekrano“ struktūrą toks prijungimas, kurį sudaro „virtualios“ operacijos, tik paskirsto bendrus finansinius srautus. Šios operacijos „virtualios“, kadangi darbuotojai jokiais teisiniais ar administraciniais ryšiais nesusieti su priimančiosios sistemos institucijomis, taip pat dėl to, kad nustatant jų teises į pensiją ir perskaičiuojant nustatytą pensijos dydį jiems ir toliau taikoma tik specialiosios pensijų sistemos tvarka.

⁽¹⁵⁾ 2005 m. gruodžio 26 d. Nutarimas Nr. 2005–1635 dėl Régie autonome des transports parisiens darbuotojų pensijų fondo.

⁽¹⁶⁾ 2005 m. gruodžio 26 d. Nutarimas Nr. 2005–1638, kuriuo nustatomi į Régie autonome des transports parisiens darbuotojų pensijų kasą mokamų įmokų tarifai.

- (36) Šiuo atveju Prancūzijos valdžios institucijos apskaičiuo pagrindines teises į pensiją, t. y. teises į pensijų išmokas, apskaičiuotas pagal priimančiųjų sistemų taisykles; būtent šias išmokas perims šios sistemos⁽²¹⁾. Tik šios tokiu būdu nustatytas pagrindines teises į pensiją galės perimti priimančiosios sistemos.
- (37) Be to, Socialinės apsaugos kodekso L222–6 straipsnyje nustatyta, kad prijungiant specialiąją pensijų sistemą privaloma laikytis visiško finansinio operacijos neutralumo priimančiosios sistemos apdraustųjų socialiniu draudimu atžvilgiu. Kitaip tariant, specialiosios pensijų sistemos prijungimas prie pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų neturi pabloginti priimančiųjų sistemų padėties.
- (38) Šiuo etapu atliekamas vertinimas, kurio tikslas – nustatyti, kokia dalis atliekant prijungimą šių perduotų teisių iš tiesų patvirtintos griežtai laikantis minėto finansinio neutralumo principo. Grynai konceptualiai lyginami prijungiamos grupės santykinis išlaidų pensijoms dydis ir priimančiosios sistemos santykinis išlaidų pensijoms dydis⁽²²⁾. Paskui priimančiosios sistemos nustatoma, kokia dalis praeityje įgytų ir atkuriamų teisių gali būti perimama užtikrinant, kad santykiniai išlaidų dydžiai būtų lygūs; tą patvirtintą teisių į pensiją dalį priimančioji sistema perima „nemokamai“.
- (39) Jei priimančioji sistema patvirtina mažiau nei 100 % įgytų ir atkuriamų teisių, prijungiamajai sistemai ji gali pasiūlyti patvirtinti 100 % šių teisių, jei už tokių teisių išsaugojimą jai bus sumokėta kompensacinė priemoka.
- (40) Taikant kompensacinės priemokos apskaičiavimo metodą siekiama, kad priimančiosios sistemos *ex ante* padėtis nepablogėtų. Jei įvertinimas atliekamas iš anksto, kompensacinės priemokos dydis lygus atnaujintai grynajai metinių prijungimo mokesčių vertei. Metinis
- prijungimo mokestis – tai mokestis, kuriuo priimančiosios sistemos, perimdamos papildomas teises į pensiją, t. y. teises, kurios nepriskiriamos nemokamai perimamoms teisėms, kasmet suvienodina santykinius jungiamosios ir priimančiosios sistemų pensijų išlaidų dydžius.
- (41) Jei priimančiosios sistemos finansinei padėčiai būdingas struktūrinis deficitas, pagal apskaičiavimo metodą reikalaujama nesubalansuotos padėties, turinčios tendenciją tęstis, dar labiau neapsunkinti, o ne ją palengvinti reikalaujant, kad pervedama grupė iš anksto atliktų techninį subalansavimą.
- (42) Kadangi nagrinėjamu atveju RAPT demografinė struktūra yra mažiau palanki nei vidutinės Prancūzijos įmonės, prisijungusios prie pagal bendrąją teisę veikiančios pensijų sistemos, norint pagrindines specialiosios RAPT tarnautojų pensijų sistemos teises į pensiją visiškai prijungti prie priimančiosios sistemos, būtina pastarajai skirti kompensacinę priemoką, t. y. išskirtines, vienkartinės ir nuo mokesstinio išsipareigojimo atleidžiančio pobūdžio įmokas.
- (43) Prancūzijos valdžios institucijos išsamiai apibūdino, kaip apskaičiuojamos tokios kompensacinės priemokos. Apskaičiuojama bus pagal įgyvendinimo metu galiosiančių duomenų vertes. Tokie duomenys:
- įmokų dydis ir pagrindas, kuriuo remiantis apskaičiuojama į papildomas sistemas mokama dotacija,
 - naujų pensijos sistemos narių skaičius ir mirtingumo lentelė, kurie skiriasi priklausomai nuo ekonominių aplinkybių.
- (44) Šiuo metu Prancūzijos valdžios institucijų numatomos mokėti kompensacinės priemokos:
- Valstybiniam senatvės draudimo fondui (CNAV), kuris administruoja bendrąją socialinės apsaugos sistemą, mokėtina kompensacinė priemoka – apie 400–800 mln. EUR (*),
 - Papildomoms pagal bendrąją teisę veikiančioms sistemoms AGIRC–ARRCO mokėtina suma, kaip indėlis į techninį šių sistemų rezervą – apie 80–300 mln. EUR.
- (45) Prancūzijos Vyriausybė numato vietoj CRP-RATP prisiimti kompensacinių priemokų mokėjimą, kad būtų užtikrintas specialiosios RATP pensijų sistemos prijungimo prie priimančiųjų sistemų finansinis neutralumas.

(21) Specialiajai pensijų sistemai būdingos arba „specialios“ išmokos yra skirtumas tarp pagal specialiąją RATP pensijų sistemą įgytų teisių į pensiją ir pagal bendrąją teisę mokamų išmokų arba pagrindinių teisių. Specifinės specialiosios RATP pensijų sistemos teisės į pensiją yra tokios teisės, kurių pagal bendrąją teisę veikiančios pensijų sistemos paprastai nesuteikia. Už specialiajai pensijų sistemai būdingas teises į pensiją, kurios vykdam specialiąjų pensijų sistemų reformą palaipsniui naikinamos (žr. šio sprendimo 21 konstatuojamąją dalį), ir toliau liks atsakinga CRP-RATP.

(22) Šių sistemų išlaidų pensijoms skirtumas priklauso nuo atlyginimų dydžio ir struktūros skirtumų (nuo to priklauso išlaidų pensijoms dydis) ir demografinių skirtumų (pavyzdžiui, mažesnis įmokų mokėtojų skaičius turi įtakos įmokų dydžiui).

(*) Duomenys, saugotini kaip profesinė paslaptis.

Po prijungimo įgytos pagrindinės teisės į pensiją

- (46) Dėl po prijungimo įgytų pagrindinių teisių į pensiją numatyta, kad RAPT ir jos tarnautojai mokėtų bendrojoje teisėje numatytas pensijų įmokas mainais į bendrosios sistemos ir papildomų sistemų teises į pensijas.

6. PRIEŽASTYS, DĖL KURIŲ PRADĖTA PROCEDŪRA

- (47) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejones dėl reformos, apie kurią pranešta, suderinamumo su bendrąja rinka. Komisija paminėjo, kad tyrimo tikslas – nustatyti, ar pagalba, apie kurią pranešta, yra pagalba įmonei RATP.
- (48) Visų pirma Komisija apsvairstė glaudų CRP-RATP įsteigimo bei prijungimo prie pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų ryšį ir nusprendė, kad būtina aptikrinti, ar toks pagrindinių teisių į pensiją prijungimas nėra valstybės pagalba įmonei RATP.
- (49) Komisija taip pat išreiškė abejones, ar pasiūlymas, kad valstybė finansuotų tam tikras RATP pensijų sistemos suteikiamas teises, nėra valstybės pagalba. Jei tai yra valstybės pagalba, kyla klausimas dėl jos suderinamumo su bendrąja rinka.
- (50) Galiausiai Komisija suabejojo dėl reformos, apie kurią pranešta, būtinumo ir jos proporcingumo lyginant su bendrojo interesu. Svarstydama dėl reformos, apie kurią pranešta, būtinumo, Komisija apsvairstė visuomeninio transporto rinkos Paryžiaus regione faktinio ir veiksmingo atvėrimo rinkai klausimą, taip pat klausimą, ar gali būti neatsižvelgiama į teisinės bei faktinės RATP padėties aspektus, galinčius kliudyti veiksmingai konkurencijai. Komisija taip pat pareiškė abejonių dėl reformos, apie kurią pranešta, proporcingumo, labiausiai dėl to, kad pastaroji taip pat apims specialiuosius su pensijomis susijusius išpareigojimus darbuotojams, kurie bus įdarbinti po jos įgyvendinimo.
- (51) 2007 m. spalio 10 d. sprendime Komisija nusprendė, kad RATP pensijų sistemos 1995–2005 m. deficito finansavimas valstybės lėšomis laikytinas valstybės pagalba kaip tai apibrėžta 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles⁽²³⁾, 1 straipsnio b punkto iii papunktyje (žr. šio sprendimo 15 konstatuojamąją dalį).
- (52) Taip pat, Komisijos manymu, EB sutarties 87 straipsnis CRP-RATP netaikytinas, nes pastaroji nėra įmonė (žr. minėto sprendimo 67 konstatuojamąją dalį).
- (53) Galiausiai Komisija nusprendė, kad Prancūzijos valstybės garantija specialiuoju draudimu apdraustiesiems suteikta

tiesiogiai RATP darbuotojams, o ne pačiai RATP, todėl jos negalima laikyti įmonei suteikta ekonomine nauda (minėto sprendimo 70 konstatuojamoji dalis).

7. PRADĖJUS OFICIALIAUS TYRIMO PROCEDŪRĄ PRANCŪZIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ PATEIKTI ARGUMENTAI

Įžanginė pastaba

- (54) 2008 m. sausio 22 d. rašte Prancūzijos valdžios institucijos primena, kad anot jų, reforma, apie kurią pranešta, oficialiai įtvirtinama pagalba fiziniams asmenims, o ne įmonei RATP, todėl ji negali būti laikoma valstybės pagalba RATP. Be to, nors faktiškai reforma, apie kurią pranešta, skirta RATP, Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, minėta reforma negali daryti poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai, taip pat negali iškreipti konkurencijos, kadangi RATP veikia tik vienoje – *Ile-de-France* miesto viešojo transporto – rinkoje, kuri kol kas nėra atvėrta konkurencijai, ir RATP patronuojamųjų įmonių veiklai ar rinkoms, kuriose jos veikia, reforma neturės jokio poveikio.

Dėl pagrindinių teisių prijungimo

- (55) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, CRP-RATP prijungimas neturi valstybės pagalbos įmonei RATP būdingų aspektų, nes RATP iš prijungimo naudos negauna.
- (56) Visų pirma, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, ką taip pat pažymėjo pati Komisija sprendimo pradėti oficialaus tyrimo procedūrą 69 punkte, kad „antrasis reformos etapas, t. y. kompensacinės priemokos ir CRP-RATP pagrindinių teisių mokėjimo perdavimas CNAV ir AGIRC-ARRCO, įtakos RATP ekonominei padėčiai neturi“.
- (57) Prancūzijos valdžios institucijų nuomone, RATP prievolės, t. t. pagrindinės teisės į pensiją, nelaikytinos išlaidomis, kurios paprastai turėtų būti apmokamos iš jų biudžeto, kaip tai nustatyta Bendrijos teismų praktikoje. Anot Prancūzijos valdžios institucijų, iš įmonių finansinių išteklių paprastai mokamos nuo mokestinio išpareigojimo atleidžiančio pobūdžio įmokos į pagal bendrąją teisę veikiančius pensijų fondus, tačiau ne išmokos pagal prievolę dirbantiems ir pensijoje esantiems darbuotojams mokėti pensiją, kaip tai buvo RATP, kuri iki reformos, apie kurią pranešta, turėjo savo pensijų tarnybą, atveju. Dėl to, kadangi pagal tai mokama nuo mokestinio išpareigojimo atleidžiančio pobūdžio įmoka, kurios dydis toks pagal kaip bendrojoje teisėje, CRP-RATP prijungiant prie bendrosios pensijų sistemos ir iš valstybės lėšų bendrajai pensijų sistemai mokant kompensacinę priemoką, RATP neišvengia išlaidų, kurios paprastai būtų apmokamos iš įmonės išteklių.

⁽²³⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

(58) Pagaliau, Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, kadangi specialioji pensijų sistema nustatyta 1948 m. steigiant RATP, būtų nenormalu, kad įmonei tektų kompensacinių priemonių už CRP-RATP prijungimą prie bendrųjų pensijų sistemų mokėjimo našta.

Specialiųjų teisių finansavimas

(59) Pirma, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad Teismo praktika, pagal kurią kolektyvinės sutarties pagrindu, nepriklausomai nuo to, ar įmonė kolektyvinę sutartį sudarė savo noru, ar pagal administracinių ir teisės aktų reikalavimus, patiriamos išlaidos savaime laikytinos paprastai įmonės biudžetui tenkančiomis išlaidomis⁽²⁴⁾, šiuo atveju netaikytina, nes RATP tarnautojų pensijų sistema sukurta ne pagal kolektyvinę sutartį.

(60) Antra, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad specialiųjų teisių turėjimas RATP nesuteikia jokių privalumų. Tai, kad RATP ir toliau samdo statutinius darbuotojus, kuriems suteikiamos specialiosios teisės, neįrodo, kad dėl specialiųjų teisių RATP įgyja ekonominio pranašumo.

(61) Trečia, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad valstybės teikiamas specialiųjų teisių finansavimas yra tik kompensacija už ypač didelę RATP tenkančią našta. Anot Prancūzijos valdžios institucijų, išvadą, kad specialiųjų teisių į pensiją finansavimas nėra valstybės pagalba, galima daryti remiantis nuo pat Bendrijos sukūrimo jos teismų suformuluotais principais, kurie pateikiami ir gana naujose *Combis*⁽²⁵⁾ ir *Enirisorse*⁽²⁶⁾ bylose.

Dėl reformos, apie kurią pranešta, suderinamumo su bendrąja rinka

(62) Jei Komisija tvirtintų, kad reforma, apie kurią pranešta, turi valstybės pagalbos požymių, Prancūzijos valdžios institucijos teigtų, kad minėta reforma vis dėlto suderinama su bendrąja rinka.

(63) Prancūzijos valdžios institucijos laikosi nuomonės, kad reforma, apie kurią pranešta, atitinka per didelį sąnaudų teoriją ir skatina konkurenciją.

(64) Be to, anot Prancūzijos valdžios institucijų, nuo 2006 m. taikomas naujas teisių į pensiją finansavimo būdas būtinas ir proporcingas, siekiant kad rinkoje veiktų konkurencija.

⁽²⁴⁾ 1999 m. spalio 5 d. Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* (C-251/97, Rink. p. I-6639) 40 punktas.

⁽²⁵⁾ 2004 m. kovo 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Danske Busvognmænd* prieš *Komisiją*, T-157/01, Rink. p. II-917.

⁽²⁶⁾ 2006 m. kovo 23 d. Teismo sprendimas *Enirisorse SpA* prieš *SotaCRP-RATPbo SpA*, C-237/04, Rink. I-2843.

(65) Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad reforma, apie kurią pranešta, būtina, nes ji yra *Ile-de-France* miesto transporto sektoriaus atvėrimo konkurencijai, numatyto Reglamentu (EB) Nr. 1370/2007, parengiamasis etapas. Ji padės išvengti konkurencijos tarp viešųjų bei privačių ūkio subjektų iškraipymo, taip pat galutinai pašalinti patekimo į rinką kliūtis, atsiradusias dėl tokio RATP pensijų finansavimo būdo.

(66) Kalbant apie reformos, apie kurią pranešta, proporcingumą, 2008 m. balandžio 23 d. Prancūzijos valdžios institucijos pranešė Komisijai apie Prancūzijos Vyriausybės pradėtą specialiosios RATP pensijų sistemos reformą, kuri skirta specialiąją RATP pensijų sistemą suderinti su bendrojoje teisėje nustatytais taisyklėmis.

8. PRADĖJUS PROCEDŪRA SUINTERESUOTŪJŲ ŠALIŲ PATEIKTOS PASTABOS

(67) 2008 m. vasario 13 d. raštu RATP darbuotojų profesinė sąjunga SUD pareiškė prieštaraujanti Prancūzijos valdžios institucijų projektui, apie kurį pranešta, motyvuodama tuo, kad šis projektas turi tik vieną tikslą – RATP paversti didele grynai komercine tarptautine įmone. RATP darbuotojų profesinė sąjunga SUD šiuo raštu atkreipė Komisijos dėmesį į tai, kad anot profsąjungos, RATP tarnautojai neturi samdomųjų darbuotojų, kuriems taikomas darbo kodeksas, statuso.

(68) RATP darbuotojų profesinės sąjungos SUD teigimu, RATP pensijų sistemos reforma turėjo būti rengiama mišraus jungtinio komiteto, nes dėl šios sistemos sprendžiama per kolektyvines socialinių partnerių derybas.

9. PRANCŪZIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ KOMENTARAI DĖL SUINTERESUOTŪJŲ ŠALIŲ PASTABŲ

(69) Dėl RATP tarnautojų teisinio statuso Prancūzijos valdžios institucijos 2008 m. balandžio 3 d. raštu patikslina, kad darbo kodekso nuostatos RATP tarnautojams taikomos, išskyrus tuos atvejus, kai darbo kodekse arba teismų praktikoje aiškiai nustatyta, kad tokios nuostatos šioms tarnautojams netaikomos. Anot Prancūzijos, šių išimčių nepakanka, kad būtų laikoma, kad RATP tarnautojų darbo santykius reglamentuoja viešojo sektoriaus teisė.

(70) Prancūzija taip pat nurodo, kad 1960 m. gruodžio 19 d. Nutarimu Nr. 60–1362, kuriuo mišriai RATP jungtinei komisijai suteikiami įgaliojimai darbuotojų statuso srityje, pensijų sistema neminima. Pasak Prancūzijos valdžios institucijų, RATP pensijų sistema atsirado ne per kolektyvines derybas, o administraciniu keliu RATP buvo nustatyta valstybės.

10. ŠIO SPRENDIMO TAIKYMO SRITIS

- (71) Šiuo sprendimu nagrinėjama, ar nauja pensijų finansavimo sistema suderinama su Bendrijų normomis dėl valstybės pagalbos.
- (72) 2007 m. spalio 10 d. pradėtas tyrimas, o ypač Prancūzijos valdžios institucijų pateiktos pastabos Komisijai leido tiksliai nustatyti reformos, apie kurią pranešta, įgyvendinimo tvarką ir tuo remiantis išskirti tris valstybės pagalbos požymių galinčias turėti priemones.
- (73) Pirma, nuo 2006 m. sausio 1 d. CRP-RATP tapo vienintele įstaiga, teisiškai įpareigota mokėti pensijas statutiniams tarnautojams; iki tol pensijas mokėjo RATP.
- (74) Antra, nuo 2006 m. sausio 1 d. valstybė CRP-RATP skyrė lėšų balansui išlaikyti. Iš šios valstybės subsidijos dengiamas dėl demografinių priežasčių atsiradęs deficitas ir papildomos specialiosios RATP pensijų sistemos išlaidos.

- (75) Trečia, pagal reformą, apie kurią pranešta, CRP-RATP numatyta galimybė specialiosios pensijų sistemos pagrindines teises į pensiją prijungti prie bendrosios teisės sistemų. Kad būtų užtikrintas visiškas prijungimo finansinis neutralumas, valstybė numato vietoj CRP-RATP prisiimti kompensacinių priemonių mokėjimą.

11. PIRMOSIOS PRIEMONĖS – CRP-RATP ĮSTEIGIMO – VERTINIMAS

- (76) Komisija pastebi, kad nuo 2006 m. sausio 1 d. CRP-RATP tapo vienintele teisine pensijas statutiniams tarnautojams mokančia įstaiga; iki tol pensijas mokėjo RATP. Komisija teigia, kad tuo pat metu RATP įstaigai CRP-RATP mokamos pensijų įmokos įgijo nuo mokestinio išipareigojimo atleidžiantį pobūdį.
- (77) Komisija pažymi, kad pagal iki 2006 m. sausio 1 d. galiojusią sistemą už specialiosios pensijų sistemos prievolės teisiškai buvo atsakinga RATP. Šiuo atžvilgiu specialioji RATP tarnautojų pensijų sistema buvo finansuojama nukrypstant nuo bendrosios teisės, nes šios sistemos finansinę pusiausvyrą užtikrino RATP, o specialiajai sistemai RATP mokama darbdavio įmoka neturėjo nuo mokestinio išipareigojimo atleidžiančio pobūdžio.
- (78) Iš to Komisija daro išvadą, kad pagrindinis reformos, apie kurią pranešta, nuostatų poveikis buvo tai, kad RATP mokama darbdavio įmoka jos darbuotojų pensijai įgavo nuo mokestinio išipareigojimo atleidžiantį pobūdį ir tuo

būdu išlaisvino įmonę nuo turėtos prievolės užtikrinti specialiosios pensijų sistemos balansą. Kitaip tariant, šia reforma, apie kurią pranešta, prievolė užtikrinti minėtos specialiosios sistemos balansą iš RATP perėjo CRP-RATP ir, galiausiai, valstybei.

- (79) Komisija taip pat nustatė, kad RATP prievolė užtikrinti finansinę specialiosios sistemos pusiausvyrą, jei nebūtų vykdoma reforma, apie kurią pranešta, būtų buvusi įtraukta į apskaitą kaip finansiniai išipareigojimai Prancūzijos valstybės atžvilgiu pereinant prie IFRS standartų (*International Financial Reporting Standard*, Tarptautinių apskaitos standartų), kurie RATP taikomi nuo 2007 m. birželio 30 d. ⁽²⁷⁾.
- (80) Šiuo etapu Komisija pažymi, kad dėl CRP-RATP steigimo kilęs klausimas yra identiškas klausimams, kurių kilo dėl Paštui (*La Poste*) priskiriamų valstybės tarnautojų pensijų finansavimo būdo reformos ⁽²⁸⁾. Todėl Komisija išnagrinės, ar minėta priemonė šiuo atveju turi valstybės pagalbos požymių, taikydama tokį pat metodą kaip minėtame sprendime.

11.1. VALSTYBĖS PAGALBA

- (81) Pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, išskyrus tuos atvejus, kai ši Sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (82) Pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį valstybės priemonė laikoma valstybės pagalba, jei įvykdomos visos šios keturios sąlygos: 1) atitinkama priemonė suteikia atrankinio ekonominio pranašumo; 2) šis pranašumas finansuojamas valstybės lėšomis; 3) šis pranašumas iškreipia arba gali iškreipti konkurenciją ir; 4) šis pranašumas daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (83) Tikslinga pateikti argumentus, kuriais remiantis galima spręsti, kad minėta priemonė atitinka visas keturias sąlygas ir dėl to laikytina valstybės pagalba RATP, kaip tai apibrėžiama EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

⁽²⁷⁾ Kaip teigiama 2008 m. liepos 9 d. senatoriaus Bertrand'o AUBANO informaciniame Valstybės finansų, biudžeto kontrolės ir ekonominių sąskaitų komisijai pateiktame pranešime, šių su pensijomis susijusių finansinių išipareigojimų orientacinis dydis 21 mlrd. EUR.

⁽²⁸⁾ 2007 m. spalio 10 d. Komisijos sprendimas 2008/204/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė Paštui (*La Poste*) priskiriamų valstybės tarnautojų pensijų finansavimo būdo reformai vykdyti (OL L 63, 2008 3 7, p. 16).

11.1.1. RATP SUTEIKIAMAS ATRANKINIO POBŪDŽIO EKONOMINIS PRANAŠUMAS

(84) Siekiant įvertinti, ar nagrinėjama priemonė turi valstybės pagalbos požymių, tikslinga nustatyti, ar šiomis priemonėmis RATP suteikiamas ekonominis pranašumas, t. y. ar jos padeda šiai įmonei išvengti išlaidų, kurios paprastai būtų apmokamos iš įmonės nuosavų išteklių, ir tokiu būdu rinkoje veikiančioms jėgoms trukdoma normaliai veikti ⁽²⁹⁾.

(85) Į tai atsižvelgiant, pagal nusistovėjusią teismų praktiką įprastomis išlaidomis laikomos išlaidos, kurių įmonė paprastai patiria dėl kasdienio valdymo ar įprastos veiklos ⁽³⁰⁾. Teismas taip pat nustatė, kad pagalba reiškia išlaidų, kurios paprastai apsunkena įmonių biudžetą, sumažinimą atsižvelgiant į aptariamųjų išlaidų sistemos pobūdį ar struktūrą, o specialiosios išlaidos – tai papildomos, palyginti su įprastomis, išlaidos ⁽³¹⁾.

(86) Atsižvelgdama į Teismo ir savo sprendimų priėmimo praktiką ⁽³²⁾, Komisija mano, kad sprendžiant, ar išlaidos laikytinos „įprastomis“ ar „specialiomis“, reikia nustatyti atskaitos pagrindą, arba lyginimo pagrindą, siekiant nustatyti įmones, kurių teisinė ir faktinė padėtis nagrinėjamos priemonės tikslo atžvilgiu būtų panaši.

(87) Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad norint taikyti EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, reikia tik nustatyti, ar atitinkamoje teisinėje sistemoje valstybės taikoma priemonė „palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba“ pagal 87 straipsnio 1 dalį, palyginti su kitomis įmonėmis, kurių teisinė ir faktinė padėtis nagrinėjamos priemonės tikslo atžvilgiu panaši.

(88) Konkrečiai Teismas nurodo, kad atskaitos sistema turėtų būti nustatoma dviem etapais: pirmiausia nustatoma

mokesčių sistema, su kuria susijusi nagrinėjama priemonė, tada nustatoma, kokia bendroji tvarka taikoma šiai sistemai.

(89) Jei įmanoma rasti vieną tinkamą išorinį lyginimo pagrindą, pagal kurį būtų galima nustatyti, ar išlaidos yra „neįprastos“, nagrinėjama priemonė nėra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį. Jei tokio pagrindo rasti neįmanoma, nagrinėjama priemonė laikytina valstybės pagalba pagal minėtą nuostatą.

11.1.1.1. Šiam atvejui tinkamas išorinis lyginimo pagrindas

(90) Tokių metodą taikydama šiuo atveju, Komisija mano, kad išlaidų sistemą, su kuria susijusi nagrinėjama priemonė, sudaro socialinės darbdavio mokamos jo darbuotojų privalomojo senatvės draudimo įmokos.

(91) Teoriniu požiūriu Komisija išskiria du galimus atskaitos pagrindus:

— senatvės draudimą reglamentuojančios nuostatos, kurios taikomos pagal bendrąją teisę veikiančioms pensijų sistemoms, t. y. CNAV administruojama socialinio draudimo sistema ir AGIRC bei ARRCO administruojamos papildomos sistemos,

— senatvės draudimą reglamentuojančios nuostatos, taikomos kitoms viešosioms įstaigoms.

(92) Dėl pirmojo galimo atskaitos pagrindo, t. y. pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų, Komisija pažymi, kad nuo 2006 m. sausio 1 d. RATP moka socialinę įmoką, kurios dydis toks pat, kaip ir įmonių, socialinę įmoką mokančių į pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų pensijų fondus. Tačiau Komisija pažymi, kad nuo 2006 m. sausio 1 d. RATP apdraustieji pagal CRP-RATP administruojamą specialią pensijų sistemą gauna didesnes išmokas, nei darbuotojai, apdrausti pagal bendrosios teisės pensijų sistemas.

(93) Be to, Komisija konstatuoja, kad apdraustieji pagal bendrosios teisės pensijų sistemas yra pagal privatinės teisės sutartis samdomi darbuotojai, o RATP darbuotojai – statutiniai tarnautojai. Šiuo atžvilgiu tikslinga pažymėti, kad RATP darbuotojų statusas nuo bendrosios teisės nuostatų skiriasi keliais aspektais (žr. 6 išnašą).

⁽²⁹⁾ 1990 m. vasario 14 d. sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-301/87, Rink. p. I-307, 41 punktą.

⁽³⁰⁾ Žr. 2000 m. rugsėjo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, T-55/99, Rink. p. II-3207, 82 punktą.

⁽³¹⁾ 2001 m. rugsėjo 20 d. Teismo sprendimo C-390/98, *H.J. Banks & Co. Ltd prieš The Coal Authority ir Secretary of State for Trade and Industry*, Rink. p. I-6117, 33 punktą.

⁽³²⁾ Žr. minėtą Sprendimą 2008/204/EB ir 2007 m. spalio 10 d. Komisijos sprendimą dėl Graikijos bankų sektoriaus pensijų sistemos finansavimo reformos (OL C 308, 2007 12 19, p. 9).

- (94) Komisija, atsižvelgdama į pateiktus argumentus ir į savo sprendimų praktiką⁽³³⁾, mano, kad pagal bendrąją teisę veikiančioms pensijų sistemoms taikomos privalomojo senatvės draudimo nuostatos Komisijos atliekamame tyrime, kuriuo siekiama nustatyti, ar esama ekonominio pranašumo, kaip tai apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, negali būti naudojamos kaip lyginimo pagrindas.
- (95) Kalbant apie antrą galimą lyginimo pagrindą, t. y. viešąsias įstaigas, Komisija negalėjo nustatyti visų ūkinės veiklos vykdytojų, kurie sudarytų vienaalytę grupę, galinčią būti lyginimo pagrindu. RATP teisinė ir faktinė padėtis Prancūzijoje yra tikrai unikali⁽³⁴⁾.
- (96) Galiausiai Komisija mano, kad nėra nė vieno išorinio lyginimo pagrindo, kuris padėtų nustatyti, kokia įmonių, kurių teisinė ir faktinė padėtis nagrinėjamos priemonės tikslo atžvilgiu būtų panaši į RATP, mokama įmoka yra „įprasta“.
- (97) Prancūzijos minimas sprendimas *Enirisorse*⁽³⁵⁾ Komisijos išvadų dėl RATP suteikto pranašumo nekeičia. Be to, šiame sprendime Teismas savo išvadą grindžia ginčytinos priemonės ir „įprastos padėties“ palyginimu, kurį Teismas sugebėjo nustatyti, tačiau kuris negalimas šioje byloje.
- (98) Kadangi tinkamo išorinio lyginimo pagrindo nėra, siekama nustatyti, ar esama pranašumo, kaip tai apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, Komisija mano, kad atskaitos pagrindu vertinant, ar esama tokio pranašumo, yra RATP padėtis, buvusi prieš įgyvendinant priemonę.
- (101) Tad Komisija daro išvadą, kad nagrinėjamosiomis priemonėmis RATP atleidžiama nuo įmokų, kurias ji būtų turėjusi sumokėti pagal minėtą 1948 m. įstatymą.
- (102) Analizuodama, ar RATP pensijų išlaidos yra paprastosios, Komisija mano, kad įsipareigojimai, kuriuos įmonė turi prisiimti pagal darbo teisės nuostatas ar kolektyvines sutartis su profesinėmis sąjungomis dėl išeitinių išmokų ir (arba) paankstinto išėjimo į pensiją, priklauso paprastosioms išlaidoms, kurias įmonė turi finansuoti iš nuosavų išteklių⁽³⁶⁾.
- (103) Be to, Komisija daro išvadą, kad įmokos, kurias RATP turi mokėti pagal 1948 m. įstatymo nuostatas, yra paprastosios išlaidos. Kadangi nagrinėjama priemonė padėtų išvengti išlaidų, kurios paprastai turėtų būti padengiamos iš nuosavų RATP finansinių išteklių, nuo šiol Komisija mano, kad ši priemonė ūkio subjektui suteikia pranašumą pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį. Šis pranašumas yra atrankinio pobūdžio, nes jį gauna tik viena įmonė.
- (104) Komisija taip pat nustatė, kad RATP prievolė užtikrinti finansinę specialiosios sistemos pusiausvyrą, jei nebūtų vykdoma reforma, apie kurią pranešta, būtų buvusi įtraukta į apskaitą kaip finansiniai įsipareigojimai Prancūzijos valstybės atžvilgiu pereinant prie IFRS standartų (International Financial Reporting Standard, Tarptautinių apskaitos standartų), kurie RATP taikomi nuo 2007 m. birželio 30 d.
- (105) Šie duomenys patvirtina, kad dėl CRP-RATP įsteigimo sumažėja RATP išlaidos, kurių paprastai ji būtų patyrusi.

11.1.1.2. *Ekonominis pranašumas*

- (99) Kaip jau nurodyta, pagal iki 2006 m. sausio 1 d. galiojusią sistemą už specialiosios pensijų sistemos prievolės teisiškai buvo atsakinga RATP. Todėl šios sistemos finansinę pusiausvyrą užtikrino RATP, o specialiajai sistemai RATP mokama darbdavio įmoka neturėjo nuo mokesstinio įsipareigojimo atleidžiančio pobūdžio.
- (100) Komisija nustatė, kad pagrindinis reformos, apie kurią pranešta, nuostatų poveikis buvo tai, kad RATP mokama darbdavio įmoka jos darbuotojų pensijai įgavo nuo mokesstinio įsipareigojimo atleidžiantį pobūdį.

11.1.1.3. *Combis bylos teismo praktikos netaikymas nagrinėjamu atveju*

- (106) Prancūzijos valdžios institucijos remiasi sprendimu *Combus*⁽³⁷⁾ byloje, kuriame Teismas „nepaprastaisiais“ finansiniais įsipareigojimais, laiko įsipareigojimus, kylančius iš išimtinio įmonės, kuriai, kaip ir jos konkurentams, po reformos imtos taikyti įprastos teisės nuostatos dėl personalo valdymo, darbuotojų statuso. Teismas teigia:

⁽³³⁾ Žr. 32 išnašoje minimus sprendimus.

⁽³⁴⁾ Visų pirma žiūrėti šio sprendimo 2 ir 3 skyrius.

⁽³⁵⁾ 2003 m. lapkričio 23 d. Teismo sprendimas *Enirisorse SpA* prieš *Ministero delle Finanze*, C-34/04, Rink. I-14243.

⁽³⁶⁾ Žr. Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti 63 punktą (OL C 244, 2004 10 1, p. 2).

⁽³⁷⁾ 2004 m. kovo 16 d. sprendimas, *Danske Busvognmænd* prieš *Komisiją*, T-157/01, Rink. p. II-917.

„svarstoma priemonė buvo skirta privilegijuotą ir brangiai kainuojantį *Combus* pasamdytų valstybės tarnautojų statusą pakeisti pagal sutartis dirbančių tarnautojų statusu, panašiu į autobusų bendrovių, konkuruojančių su *Combus*, darbuotojų statusą. Todėl reikėjo ištaisyti nepalankią, palyginti su privačiais konkurentais, struktūrinę *Combus* padėtį. Kadangi Sutarties 87 straipsnio 1 dalies vienintelis tikslas – uždrausti tam tikroms įmonėms teikiamus pranašumus, valstybės pagalba apima tik tokią intervenciją, kuri sumažina išlaidas, paprastai dengiamas iš įmonės biudžeto, ir kurią reikėtų laikyti ekonominiu pranašumu, kurio gaunančioji įmonė įprastomis rinkos sąlygomis nebūtų gavusi. [...] Be to, Danijos valstybė užuot tiesiogiai pervedusi 100 milijonų DKK *Combus* dirbantiems valstybės tarnautojams galėjo tokį patį rezultatą pasiekti vėl priimdama minėtus valstybės tarnautojus į valstybės tarnybą ir neišmokėdama specialios premijos, o dėl to *Combus* įmonė iš karto galėtų įdarbinti pagal privatinės teisės darbo sutartis dirbančius tarnautojus.“

- (107) Apskritai pirmiausia reikėtų pabrėžti, kad Teismas nepatvirtino teismo praktikos *Combus* byloje. Kai kurios Teismo praktikos detalės prieštarauja prielaidai, pagal kurią struktūrinės nepalankios padėties kompensavimas būtų nesuderinamas su pagalbos apibūdinimu. Teismas nuolat nurodydavo, kad tai, ar esama pagalbos, turėtų būti vertinama pagal poveikį, o ne pagal valstybės įsikišimo priežastis ar tikslus⁽³⁸⁾. Teismas taip pat laikosi nuomonės, kad pagalbos sąvoka apima valstybės institucijų suteiktą įvairių formų pranašumą, dėl kurio sumažėja išlaidos, kurios paprastai tektų įmonės biudžetui⁽³⁹⁾. Be to, Teismas aiškiai nurodė, kad su darbuotojų atlyginimu susijusios sąnaudos dėl jų pobūdžio tenka įmonių biudžetui, nepriklausomai nuo to, ar šios sąnaudos atsiranda iš teisinių įsipareigojimų ar kolektyvinių sutarčių⁽⁴⁰⁾. Tokiomis aplinkybėmis Teismas nusprendė, kad nepaisant to, kad valstybės suteikiamos priemonės yra skirtos papildomoms išlaidoms kompensuoti, jos vis tiek laikytinos pagalba⁽⁴¹⁾. Šiomis aplinkybėmis Prancūzijos valdžios institucijos remiasi *Combus* sprendime Teismo nustatytu principu, teigdamos, kad dėl reformos, apie kurią pranešta, RATP nebeteri padengti tik „nepaprastųjų“ išlaidų.

- (108) Šiuo atžvilgu Komisija pažymi, kad ši byla nuo *Combus* bylos skiriasi svarbiomis faktinėmis aplinkybėmis:

⁽³⁸⁾ 1974 m. liepos 2 d. Teismo sprendimo 173/73, *Italija prieš Komisiją*, Rink. p. 709, 13 punktas; 1987 m. vasario 24 d. Teismo sprendimo C-310/85, *Deuflil prieš Komisiją*, Rink. p. 901, 8 punktas; 1996 m. rugsėjo 26 d. Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, Rink. p. I-4551, 20 punktas.

⁽³⁹⁾ 1994 m. kovo 15 d. Teismo sprendimo C-387/92, *Banco Exterior*, Rink. p. I-877, 13 punktas; minėto sprendimo byloje C-241/94 34 punktas.

⁽⁴⁰⁾ 2002 m. gruodžio 12 d. Teismo sprendimo C-5/01, *Belgija prieš Komisiją*, Rink. p. I-1191, 39 punktas.

⁽⁴¹⁾ 1961 m. vasario 23 d. Teismo sprendimo 30/59, *Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg prieš Haute Autorité*, Rink. p. 3, 29 ir 30 punktai; minėto sprendimo byloje C-173/73 12 ir 13 punktai; minėto sprendimo byloje C-241/94 29 ir 35 punktai; 1999 m. spalio 5 d. Teismo sprendimo C-251/97, *Prancūzija prieš Komisiją*, Rink. p. I-6639, 40, 46 ir 47 punktai.

— kompensacijos išmokamos tiesiogiai *Combus* dirbantiems valstybės tarnautojams, o šiame sprendime nagrinėjama priemonė susijusi su RATP mokamomis darbdavio įmokomis,

— atitinkama valstybės priemonė *Combus* byloje buvo skirta privilegijuotą ir brangiai kainuojantį *Combus* dirbančių valstybės tarnautojų statusą pakeisti sutartinių statusu, panašiu į darbuotojų, dirbančių kitose su *Combus* konkuruojančiose autobusų bendrovėse, statusą. RATP tarnautojų statusas ir teisės, priešingai, priėmus nagrinėjamą priemonę lieka nepakitę. Šis statusas ir teisės skiriasi nuo pagal privatinės teisės sutartis įmonėse, apdraustose pagal bendrąją teisę veikiančias pensijų sistemas, dirbančių asmenų statuso ir teisių,

— konkurencinė aplinka, kurioje *Combus* vykdė savo veiklą, skyrėsi nuo RATP padėties. Ribotos atsakomybės bendrovė *Combus* a. s. turėjo vykdyti savo vežimo veiklą komerciniu pagrindu ir rinkoje veikti panašiomis konkurencinėmis sąlygomis kaip privačios autobusų bendrovės. Tokiomis sąlygomis valstybinės transporto valdymo bendrovės po paraiškų konkurso keleivių vežimą autobusais perleidžia privačioms ir valstybinėms įmonėms. Pagal paraiškų konkursą reglamentuojančias taisykles sutartys sudaromos su „ekonomiškai naudingiausių pasiūlymą“ pateikusių subjektu, neatsižvelgiant į tai, ar konkurso dalyvis yra privataus ar valstybinio sektoriaus subjektas. Savo ruožtu RATP priklauso didelis neliberalizuotas sektorius, kuris remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 konkurencijai bus atvertas labai palaipsniui; dėl šių priežasčių ekonominiai suvaržymai jame turi kitokį poveikį.

- (109) Komisija mano, kad faktiniai *Combus* bylos ir šio konkretaus atvejo skirtumai yra pakankami, kad pagrįstų skirtingas abiejų bylų išvadas.

11.1.2. VALSTYBĖS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS

- (110) Komisija mano, kad nagrinėjama priemonė susijusi su valstybės lėšomis, suteiktomis įmonei RATP, kadangi galiausiai atsakomybė subalansuoti specialiąją RATP tarnautojų pensijų sistemą tenka ne RATP, o valstybei. Nuo reformos įgyvendinimo datos valstybė užtikrina finansinę CRP-RATP pusiausvyrą, socialinės apsaugos įstaigai skirdama pusiausvyrai išsaugoti skirtą subsidiją, kurią tuo atveju, jei nebūtų įgyvendinta reforma, būtų turėjusi prisiimti RATP.

- (111) Todėl Komisija daro išvadą, kad nagrinėjama priemonė susijusi su valstybės ištekliais, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

11.1.3. KONKURENCIJOS IŠKRAIPYMAS IR POVEIKIS PREKYBAI

- (112) Kaip minėta, RATP, kuriai taikoma nagrinėjama priemonė, yra pagrindinė RATP įmonių grupės bendrovė, veikianti transporto ir su juo susijusių paslaugų sektoriuje. Visi šie ūkio subjektai veikia Bendrijos minėtų ekonomikos sektorių rinkose.
- (113) Šiomis aplinkybėmis tikslinga priminti, kad pagalba, kurios lėšomis padengiamos įmonės išlaidos, kurias paprastai ji turėtų padengti pati, kaip įprastines valdymo ar įprastos veiklos išlaidas, iš esmės iškreipia konkurencijos sąlygas⁽⁴²⁾. Iš tiesų nuspręsta, kad bet koks pagalbos suteikimas įmonei, kuri vykdo veiklą Bendrijos rinkoje, gali iškreipti konkurenciją ir paveikti prekybą tarp valstybių narių⁽⁴³⁾. Be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad neatmestina galimybė, jog įmonei, kuri teikia tik vietos ar regionines transporto paslaugas ir neteikia transporto paslaugų ne savo kilmės valstybėje, suteikta valstybės subsidija vis dėlto gali turėti įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies prasme. Valstybei narei suteikus įmonei valstybės subsidiją, minėtos įmonės transporto paslaugų teikimas gali būti išlaikytas ar išplėstas, ir dėl to kitose valstybėse narėse įsteigtos įmonės turi mažiau galimybių teikti transporto paslaugas šios valstybės rinkoje⁽⁴⁴⁾.
- (114) Šiuo atveju RATP grupės padėtis yra palankesnė nei jos nacionalinių konkurentų⁽⁴⁵⁾ ar konkurentų iš kitų valstybių narių, kuriems minėta priemonė netaikoma.
- (115) Šiuo atžvilgiu reikėtų paminėti, kad Reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 planuojama atitinkamas rinkas palaipsniui atverti konkurencijai, toks atitinkamo sektoriaus atvėrimas konkurencijai taip pat reiškia, kad šio sektoriaus įmonei skiriama valstybės pagalba gali paveikti prekybą tarp valstybių narių ir iškreipti konkurenciją atitinkamoje rinkoje.

⁽⁴²⁾ Žr. 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-156/98, Rink. p. I-6857, 30 punktą ir minėtą teismų praktiką.

⁽⁴³⁾ Žr. visų pirma, 1980 m. rugsėjo 17 d. Teismo sprendimo *Philip Morris prieš Komisiją*, (Byla 730/79, Rink. p. 2671), 11 ir 12 punktus ir 1998 m. balandžio 30 d. Teismo sprendimo *Vlaams Gewest prieš Komisiją* (T-214/95, Rink. II-717), 48–50 punktus.

⁽⁴⁴⁾ 2009 m. birželio 11 d. Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, T-222/04, 45 punktas.

⁽⁴⁵⁾ Primintina, jog nebūtina, kad pagalbą gaunanti įmonė pati dalyvautų valstybių narių tarpusavio prekyboje. Iš tikrųjų, kai valstybė narė suteikia įmonei pagalbą, dėl to gali būti išlaikyta arba suintensyvėti vidaus veikla ir sumažėja kitose valstybėse narėse įsikūrusių įmonių galimybės patekti į šios valstybės narės rinką. Be to, sustiprėjusi įmonė, kuri iki tol nedalyvavo valstybių narių tarpusavio prekyboje, gali užimti tokią padėtį, kuri leistų jai patekti į kitos valstybės narės rinką (šiuo klausimu žr. visų pirma 2002 m. kovo 7 d. sprendimo byloje *Italija prieš Komisiją*, Rink. p. I-2289, 84 punktą).

- (116) Todėl Komisija mano, kad nagrinėjama priemonė daro poveikį prekybai tarp valstybių narių ir iškreipia konkurenciją tarp šių ūkio subjektų.

11.2. NETEISĖTA PAGALBA

- (117) Remiantis EB sutarties 88 straipsnio 3 dalies nuostatomis valstybė narė turi pranešti apie bet kokius ketinimus suteikti ar pakeisti pagalbą. Suinteresuota valstybė narė planuojamų priemonių neįgyvendina tol, kol procedūroje nepriimamas galutinis sprendimas.
- (118) Šiuo atveju 2006 m. birželio 29 d. raštu Prancūzijos valdžios institucijos pranešė apie RATP pensijų sistemos finansavimo būdo reformą. Jame Prancūzijos valdžios institucijos pažymėjo, kad ši priemonė neatrodo esanti valstybės pagalba, apie kurią pagal EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį turi būti iš anksto pranešta Komisijai.
- (119) Vis dėlto, Komisija konstatuoja, kad Prancūzija minėtą valstybės pagalbos priemonę ėmė įgyvendinti nuo 2006 m. sausio 1 d., t. y. prieš Komisijai priimant galutinį sprendimą. Tuo remdamasi Komisija teigia, kad įgyvendindama aptariamą pagalbos priemonę Prancūzija veikė neteisėtai, pažeisdama EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį.

11.3. PAGALBOS SUDERINAMUMAS SU BENDRAJA RINKA

- (120) Kadangi aptariama priemonė yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies nuostatas, todėl reikia išnagrinėti jos suderinamumą su bendrąja rinka atsižvelgiant į minėtoje sutartyje nustatytas išimtis.
- (121) Šiuo atžvilgiu Komisija mano, kad tinkamiausias teisinis pagrindas yra EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktas, pagal kurį pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, gali būti pripažinta suderinama su bendrąja rinka, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendrajai interesui.
- (122) Atsižvelgdama į šios reformos pobūdį ir poveikį, Komisija mano, kad nagrinėjamos pagalbos suderinamumo įvertinimas turi būti atliktas nustatant vienodas sąlygas („level playing field“) privalomųjų socialinio draudimo įmokų srityje RATP ir jos esamiems, galimiems ir būsimiems konkurentams *Ile-de-France* visuomeninio transporto rinkoje.

RATP pagal reformuotą sistemą mokamų įmokų dydis lyginant su konkurentais

(123) Norėdama išanalizuoti pagalbos poveikį ir įvertinti konkurencijos iškraipymo mastą, Komisija visų pirma turi įvertinti RATP pagal reformuotą sistemą mokėtinų įmokų dydį, palyginti su jos konkurentais. Vėliau Komisija nustatys, kokia padėtis būtų susidariusi, jei RATP nebūtų suteikta nagrinėjama pagalba. Prieš darant galutines išvadas dėl suderinamumo bus išanalizuotas teigiamas ir neigiamas pagalbos poveikis.

(124) Visų pirma Komisija pažymi, kad iki 2006 m. sausio 1 d. specialiosios RATP pensijų sistemos finansavimas nuo pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų finansavimo skyrėsi dviem aspektais: tuo, kad įmokos nebuvo nuo mokesstinio išsipareigojimo atleidžiančio pobūdžio, ir darbdavio mokamos įmokos dydžiu.

(125) Komisija teigia, kad nagrinėjama pagalbos priemonė padėjo išlyginti pirmąjį skirtumą tarp specialiosios RATP sistemos ir pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų. Iki 2006 m. sausio 1 d. RATP nemokėjo nuo mokesstinio išsipareigojimo atleidžiančio pobūdžio įmokos, tačiau įstatymu buvo įpareigota išlaikyti įmonės tarnautojų pensijų sistemos balansą. Reformos, apie kurią pranešta, poveikis – nustatyta, kad bus mokama nuo mokesstinio išsipareigojimo atleidžiančio pobūdžio įmoka, kuriai būdinga tai, kad pagal bendrąją teisę veikiančias darbdavys moka įmoką į persikirstomosios pensijų sistemos fondą. Dėl antrojo skirtumo Komisija teigia, kad reforma, apie kurią pranešta, suvienodinti RATP ir pagal bendrąją teisę veikiančių pensijas mokančių įmonių privalomojo senatvės draudimo mokesčių dydžiai.

Situacija nesuteikus pagalbos

(126) Jei RATP būtų neįgyvendinusi reformos, apie kurią pranešta, ji būtų turėjusi finansuoti vėlesnių nei 2006 m. ataskaitinių metų finansinius išsipareigojimus dėl statutinių tarnautojų pensijų. Tokio finansavimo priežastis būtų buvusi tiesiogiai susijusi su tuo, kad „darbdavio“ įmokos RATP dirbančių tarnautojų pensijoms nebuvo nuo mokesstinio išsipareigojimo atleidžiančio pobūdžio.

(127) Be to, RATP senatvės draudimo įmokos, skirtos pensijų sistemos finansiniam balansui užtikrinti, nebuvo tokio pat dydžio, kaip galimų konkurentų mokamos įmokos.

(128) Neįgyvendinus reformos RATP kasmet būtų tekę kelis šimtus milijonų eurų papildomų išlaidų, palyginti su reformuota sistema.

(129) Todėl RATP būtų atsidūrusi mažiau palankioje padėtyje, kadangi liberalizuotoje rinkoje jos išlaidos pensijoms būtų turėjusios stiprų poveikį veiklai.

Teigiamas pagalbos poveikis

(130) Iš pateiktų argumentų ir atsižvelgiant į Reglamentą (EB) Nr. 1370/2007, kuriuo planuojama palaipsniui atverti visuomeninio miesto transporto rinką, galima daryti išvadą, kad pagal 1948 m. įstatymą nustatyta RATP pensijų sistema turi tik jai būdingų savybių, kurios, paimtos atskirai, iškreipia konkurenciją ir RATP bei grupė, kuriai ji priklauso, atsiduria daug nepalankesnėje padėtyje. Pagrindinis nagrinėjamos pagalbos tikslas yra sulygtinti RATP ir jos grupės konkurentų mokamas įmokas, tokiu būdu panaikinant konkretų RATP ir RATP grupei kenkiantį konkurencijos iškraipymą.

(131) Be to, reforma padeda RATP palaipsniui veikti kaip privačiam normalius komercinius suvaržymus patiriančiam investuotojui. Būtent tai yra vienas iš minėtos reformos tikslų.

(132) Taip pat Komisijos nuomone, minėta priemonė yra tinkama siekiant šia reforma numatyto Bendrijos intereso tikslo. Jokia kita priemonė negalėtų veiksmingiau išspręsti šio klausimo. Kompensacijos valstybės tarnybai, žinoma, galėtų būti suteiktos, tačiau tokia priemonė dėl problemos struktūrinio pobūdžio negalėtų būti laikoma tinkama ir taikoma ilgą laiką.

(133) Dėl priemonių proporcingumo, Komisijos nuomone, suteikta pagalba yra ne didesnė nei būtina. Nuo 2006 m. sausio 1 d. RATP turi tokio dydžio pat kaip įmonės, kurios darbuotojai apdrausti pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų, išlaidų pensijoms.

(134) Galiausiai, Komisijos nuomone, minėta priemonė padeda užtikrinti pensijų sistemos, kurios finansavimo būdas paseno, tęstinumą. Be to, Komisijos manymu, pradėta pagal specialiąją sistemą mokamų išmokų reforma⁽⁴⁶⁾ dėl šių priežasčių yra dar vienas lemiamas kriterijus. Todėl Komisija mano, kad šios priemonės puikiai atitinka bendresnę valstybių narių pensijų sistemos reformos, kurios pageidauja Taryba ir Komisija, idėją⁽⁴⁷⁾.

⁽⁴⁶⁾ Žr. šio sprendimo 21 konstatuojamąją dalį.

⁽⁴⁷⁾ Žr. 2003 m. kovo 18 d. bendrą Komisijos ir Tarybos ataskaitą apie įgyvendinamas ir specialias pensijas, (CS/7165/03).

Neigiamas pagalbos poveikis

- (135) Remdamasi statine analize, Komisija mano, kad nagrinėjamos priemonės sukelti *Ile-de-France* miesto visuomeninio transporto rinkos iškraipymai dėl savo pobūdžio labai nedideli, nes atsižvelgiant į RATP praeitį ir veiklą, akivaizdu, kad su reforma susiję pensijų finansiniai įsipareigojimai susiję su ilgai neliberalizuotoje rinkoje, kurioje iki šiol konkurencija buvo labai nedidelė, vykdyta veikla. Kita vertus, Komisija mano, kad rinkoms, kuriose RATP grupė veikia per RATP įmonės patrunuojamąsias įmones, nagrinėjama priemonė turi tik labai nedidelį poveikį. Iš tiesų nagrinėjama priemonė šioms rinkoms turės tik netiesioginio poveikio, nes pagrindinė įmonė ir jos patrunuojamosios įmonės visiškai atskiros teisine ir finansine prasme, tvarko atskirą apskaitą, taip pat ši reforma, apie kurią pranešta, netaikoma šių patrunuojamųjų įmonių darbuotojams.
- (136) Remdamasi dinamine analize pagal Reglamentą (EB) Nr. 1370/2007, kuri be jokių abejonių tinkamiausia, Komisija mano, kad nors teoriškai nagrinėjama priemonė galėtų RATP padėti išsaugoti dominuojančią padėtį, tačiau tokia galimybė labai nedidelė. Tokią išvadą galima daryti remiantis tuo, kad priemone siekiama RATP ir jos konkurentų mokamas įmokas tik suvienodinti, taip pat tuo, kad 2008 m. įgyvendinus specialiųjų pensijų sistemų reformą, RATP dėl pensijų sistemos patrauklesne įmone netampa.

Bendro suderinamumo vertinimas

- (137) Atsižvelgdama į pateiktus argumentus, Komisija daro išvadą, kad neigiamas RATP suteiktos pagalbos poveikis bus nedidelis. Reforma, apie kurią pranešta, apsiriboja tik tuo, kas būtina vienodoms sąlygoms privalomojo senatvės draudimo įmokų srityje sudaryti, šia reforma ištaisomi konkurencijos iškraipymai, kurie būtų pakenkę RATP, todėl ji prekybai netrukdo taip, kad kenktų bendrajam interesui.
- (138) Iš to darytina išvada, kad nagrinėjama pagalba suderinama su bendrąja rinka, su sąlyga, kad specialiosios RATP pensijų sistemos reforma, kuria siekiama šią sistemą suderinti su privataus sektoriaus darbuotojų ir valstybės tarnautojų pagrindinių pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų taisyklėmis, būtų įgyvendinta iki galo.
- (139) Komisijos manymu, minėtos išvados EDF⁽⁴⁸⁾ byloje priimtas Sprendimas 2005/145/EB nepaneigia.

- (140) Šiuo atžvilgiu tikslinga priminti, kad šiame sprendime Komisija leido teikti valstybės pagalbą, kuria tam tikro sektoriaus įmonės atleidžiamos nuo įsipareigojimo mokėti specialias pensijas, kurios viršija pensijas, mokamas pagal bendrąją pensijų sistemą, ir kurios buvo nustatytos monopolio laikotarpiu. Šiuo atveju Komisija nusprendė, kad dalinis išlaidų sumažinimas dėl iki reformos įgytų specifinių teisių į pensijų finansavimo mechanizmo yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, kuri gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka. Remdamasi suderinamumo analize, Komisija priėjo išvados, kad EDF padėtis iš esmės nelabai skiriasi nuo padėties, kai energijos srityje susidaro per didelių išlaidų. Iš tikrųjų buvo kalbama apie pagalbą, skirtą perėjimui prie konkurencijos sąlygomis veikiančio energijos sektoriaus palengvinti. Komisija manė, kad tikslinga suteikti pagalbą EDF kompensuojant per dideles išlaidas⁽⁴⁹⁾ ir pranešė, kad tokios pozicijos laikysis tirdama panašius atvejus.

- (141) Atsižvelgdama į tai, kas minėta, Komisija priėjo išvados, kad šiuo atveju suteikiant valstybės pagalbą RATP atleidžiama nuo prievolės mokėti pensijas, didesnes nei mokamos pagal bendrąją pensijų sistemą, nustatytas dar iki liberalizuojant rinką. Tuo pačiu Komisija priduria, kad nuo 2008 m. RATP įgyvendinama specialiųjų pensijų sistemų šios sistemos suderinamos su privataus sektoriaus darbuotojų ir valstybės tarnautojų pagrindinių pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų taisyklėmis.

11.4. IŠVADA

- (142) Todėl Komisija daro išvadą, kad nagrinėjama priemonė yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį. Ši valstybės pagalba yra neteisėta, tačiau suderinama su bendrąja rinka pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

12. ANTROSIOS IR TREČIOSIOS PRIEMONIŲ VERTINIMAS

- (143) Kaip buvo nurodyta, pagal reformą, apie kurią pranešta, numatyta, kad nuo 2006 m. sausio 1 d. valstybė skirs lėšų CRP-RATP balansui išlaikyti.
- (144) Be to, pagal reformą, apie kurią pranešta, CRP-RATP numatyta galimybė specialiosios pensijų sistemos pagrindines teises į pensiją prijungti prie pagal bendrąją teisę veikiančių sistemų. Kad būtų užtikrintas bendrasis finansinis neutralumas, atliekant prijungimą turėtų būti mokamos kompensacinės priemokos, kurias įsipareigoja mokėti valstybė vietoj CRP-RATP.

⁽⁴⁸⁾ OL L 49, 2005 2 22, p. 9.

⁽⁴⁹⁾ Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos, susijusios su per didelėmis sąnaudomis, analizės metodų (SG (2001) D/290869, 2001 8 6).

- (145) Reikia nustatyti, ar šios priemonės yra valstybės pagalba pagal EB Sutarties 87 straipsnio 1 dalį.
- (146) Šiuo atžvilgiu tikslinga priminti, kad EB sutarties 87 straipsnis taikomas tik įmonėms Bendrijos konkurencijos teisės prasme. Remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, solidarumo principu paremta socialinės apsaugos sritis nelaikoma ekonomine veikla, kaip tai apibrėžta Sutartyje (žr. 2007 m. spalio 10 d. Sprendimo pradėti procedūrą 67 punktą)⁽⁵⁰⁾.
- (147) Atsižvelgdama į šią Teismo praktiką, Komisija mano, kad CRP-RATP, taip pat dirbančius ir pensijoje esančius RATP darbuotojus draudžiantys pensijų fondai, t. y. CNAV ir AGIRC-ARRCO dėl toliau nurodomų priežasčių nėra įmonės Bendrijos konkurencijos teisės prasme.
- (148) Šiuo atveju Komisija visų pirma pažymi, kad RATP tarnautojams taikoma privalomoji socialinė apsauga, kuriai priklauso ir atskira senatvės draudimo sistema, atliekanti socialinę funkciją. Šia sistema siekiama užtikrinti, kad visi pagal ją apdrausti asmenys gautų pensiją, nepriklausomai nuo jų turtinės padėties ir sveikatos būklės draudimo metu.
- (149) Be to, Komisijos manymu, ši sistema veikia pagal solidarumo principą, nes iš dirbančiųjų mokamų įmokų finansuojamos į pensiją išėjusių darbuotojų pensijos.
- (150) Taip pat Komisija pažymi, kad šią sistemą įstatymu administruoti pavesta CRP-RATP, o jos veiklą kontroliuoja valstybė. Todėl ji surenka RATP ir jos darbuotojų mokamas įmokas, apskaičiuoja pensijų dydį ir jas išmoka. Komisija pažymi, kad remiantis Socialinio draudimo kodekso straipsniu L711-1, CRP-RATP suteikti visi minėto kodekso L111-1 straipsnyje nurodyti įgaliojimai; jame pabrėžiama, kad socialinė apsauga organizuojama pagal nacionalinio solidarumo principą.
- (151) Galiausiai Komisija konstatuoja, kad vykdydama savo uždavinį CRP-RATP taiko įstatymus ir niekaip negali daryti įtakos įmokų dydžiui, tam, kaip naudojamos lėšos ar nustatomas išmokų dydis. Mokamos išmokos nustatytos įstatymu ir nepriklauso nuo sumokėtų įmokų dydžio.

- (152) Kadangi CRP-RATP nėra įmonė Bendrijos konkurencijos teisės prasme, Komisija mano, kad valstybės subsidija, suteikta CRP-RATP pusiausvyrai užtikrinti, taip pat vietoj CRP-RATP valstybės numatomas priiinti kompensacinių priemonių finansavimas nėra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

RATP darbuotojų pensijų fondo (CRP-RATP) įsteigimas yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, kurią Prancūzija suteikė pažeisdama EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį.

Ši pagalba suderinama su bendrąja rinka pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies 3 punktą, su sąlyga, kad specialiosios RATP pensijų sistemos reforma, kuria siekiama šią sistemą suderinti su privataus sektoriaus darbuotojų ir valstybės tarnautojų pagrindinių pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų taisyklėmis, bus įgyvendinta iki galo.

Todėl šią pagalbą leidžiama teikti.

2 straipsnis

Valstybės subsidija, suteikta CRP-RATP pusiausvyrai užtikrinti, taip pat vietoj CRP-RATP valstybės numatomas priiinti pagrindines teises į pensiją prijungiant prie pagal bendrąją teisę veikiančių pensijų sistemų mokamų kompensacinių priemonių finansavimas nėra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Prancūzijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2009 m. liepos 13 d.

Komisijos vardu

Antonio TAJANI

Pirmininko pavaduotojas

⁽⁵⁰⁾ Teismo sprendimas sujungtose bylose C-159 ir C-160/91, *Poucet ir Pistre*: „Ilgonių kasos arba institucijos, kurios kartu administruoja viešąsias socialinės apsaugos paslaugas, atlieka tik socialinio pobūdžio funkciją. Tokia veikla paremta nacionalinio solidarumo principu ir visiškai nesusijusi su pelno siekimu. Mokamos išmokos yra įstatymu nustatytos išmokos ir nepriklauso nuo įmokų dydžio. Iš to darytina išvada, kad tokia veikla nėra ekonominio pobūdžio veikla, todėl už ją atsakingos įstaigos nėra įmonės pagal Sutarties 81 ir 82 straipsnius“.